

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії

Навчальний рік 2021 - 2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Гострі стани та інтенсивна терапія»

Нормативний освітній компонент

Формат освітнього компонента заочний

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма Сестринська справа

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії

Протокол від "27" серпня 2021 року № 13

Завідувач кафедри

(підпис)

професор Волкова Ю.В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем хірургічного профілю

Протокол від "30" серпня 2021 року № 1

Голова

(підпис)

професор Сипливий В.О.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Волкова Юлія Вікторівна – зав.кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, доктор медичних наук, професор
2. Кудінова Ольга Василівна – професор кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, кандидат медичних наук.
3. Баусов Євген Олександрович – доцент кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, кандидат медичних наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь:

Баусов Євген Олександрович – доцент кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, кандидат медичних наук.

Професійні інтереси: інтенсивна терапія пацієнтів з хірургічною патологією в періопераційному періоді, працює у відділенні анестезіології з палатами інтенсивної терапії для хворих хірургічного профілю КНП «Міська клінічна лікарні швидкої та невідкладної медичної допомоги ім.проф.О.І.Мещанінова» ХМР

Контактний телефон +380973944321

Корпоративна пошта викладача yo.bausov@knmu.edu.ua

Консультації: щоденно з 9.00 до 15.00 на кафедрі, онлайн консультації та відпрацювання пропусків – за розкладом в АСУ

Локація : кафедра медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії знаходиться на 4 поверсі 2 корпусу КНП «Міська клінічна лікарні швидкої та невідкладної медичної допомоги ім.проф.О.І.Мещанінова» ХМР , провулок Балакірева 3-А.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Гострі стани та інтенсивна терапія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 223 «Медсестринство».

Опис навчальної дисципліни (анотація) Дисципліна «Гострі стани та інтенсивна терапія» призначена для студентів 2 курсу. Протягом курсу проводяться лекції, практичні заняття, більшість тем дисципліни вивчається як самостійна робота здобувачів освіти (СРЗ). СРЗ здійснюється під час проходження курсу на платформі дистанційної освіти «MOODLE» за посиланням: <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2380>

Вивчення дисципліни дозволить здобувачам освіти мати цілісну уяву про невідкладну допомогу при виникненні гострого стану у пацієнта. В дисципліні вивчаються прояви гострих станів, загальні методи клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики гострих станів, алгоритми надання невідкладної допомоги при гострих порушеннях дихання, кровообігу та гострих отруєннях. По закінченню занять кожен студент повинен мати чіткі знання по невідкладній допомозі та реанімації, володіти основними методами реанімації та інтенсивної терапії, вести догляд та спостереження за важкими хворими.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методики та технології в медицині невідкладних станів, прикладна патологічна фізіологія порушень життєва важливих функції та методи їх корекції; невідкладна допомога та інтенсивна терапія невідкладних станів.

Міждисциплінарні зв'язки: “Гострі стани та інтенсивна терапія” як навчальна дисципліна:
- ґрунтується на вивченні студентами таких дисциплін, як анатомія людини, фізіологія, патоморфологія і патофізіологія, мікробіологія, основи профілактичної медицини, основи психології та міжособове спілкування, фармакологія та медична рецептура тощо;
- інтегрується з такими дисциплінами, як медсестринство в хірургії, медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в педіатрії, медсестринство при інфекційних хворобах, медсестринство в акушерстві та гінекології, основи медсестринства тощо.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2380>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є набуття здобувачами освіти теоретичних знань і оволодіння компетентностями зі своєчасної діагностики та надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах, та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з медицини невідкладних станів, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми: розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства, застосовувати професійні навички (вміння), медичні засоби, втручання та дії для забезпечення пацієнтові гідного ставлення, приватності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки;

- засвоєння медичних маніпуляцій, діагностування невідкладних станів і надання екстреної медичної допомоги, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

1.3.1. Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі медсестринства та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 10. Здатність працювати в команді.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	ФК 1 Здатність виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результатами додаткових методів дослідження. ФК 3 Здатність орієнтуватися у груповій належності лікарських засобів, особливостей їх фармакокінетики та фармакодинаміки. ФК 4 Здатність до виконання медсестринських втручань відповідно до клінічних протоколів та стандартів медсестринської діяльності. ФК 5 Здатність організовувати та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Володіти професійними знаннями; вміти формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

ПРН 2. Застосовувати методи абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ПРН 4. Застосовувати фахові знання сформовані на основі світових наукових джерел медичної інформації.

ПРН 5. Здійснювати мотивацію та стимулювання в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь, навичок.

ПРН 6. Виявляти активність, підтримувати лідерство у вирішенні проблемних питань, пов'язаних з професійною діяльністю.

ПРН 7. Застосовувати етико-деонтологічні засади у професійній діяльності, з метою вирішення проблемних питань щодо особистісних переконань та етичних міркувань.
ПРН 9. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей, самостійність і відповідальність у роботі..
ПРН 10. Ідентифікувати, імітувати, демонструвати та контролювати виконання професійних навичок та умінь.
ПРН 12. Застосовувати стандарти професійної діяльності.
ПРН 15. Впроваджувати стандарти професійної діяльності.

Результати навчання: Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

- Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані .
- Проводити діагностику згідно спеціалізації: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.
- Планувати медсестринські втручання.
- Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.
- Здійснювати медсестринське адміністрування.
- Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.
- Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.
- Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.
- Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.
- Виконувати найпростіші методи фізіотерапії
- Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.
- Вміти підготувати пацієнта, дійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження .

Результати навчання для дисципліни:

- демонструвати володіння навичками діагностики клінічної смерті та проведення реанімаційних заходів
- демонструвати техніку підтримки прохідності дихальних шляхів, штучної вентиляції легень та закритого масажу серця.
- демонструвати елементарні знання етіології, патогенезу, патофізіології та інтенсивної терапії невідкладних станів
- мати уяву про обсяг обстежень при порушенні життєво важливих функцій
- знати клінічний перебіг основних синдромів, що супроводжують тяжкі порушення життєво важливих функцій
- надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану
- організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань
- належно вести відповідну медичну документацію
- приймати обґрунтовані рішення, вміти працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1.Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання заочна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 223 Медсестринство	Рік підготовки: 2-й
		Семестр 4-й
		Лекції 4 год.
		Практичні 10 год.
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 14 самостійної роботи студента - 76	Освітньо-кваліфікаційний ступінь: другий (магістерський) ОПП Сестринська справа	Лабораторні - год.
		Самостійна робота 76 год.
		Індивідуальні завдання:- год.
		Вид контролю: диф.залік

2.2.1. Лекції

№	Тема	Кількість годин	Вид лекції
1	Тема 1. Поняття про кому.	2	онлайн
2	Тема 2. Гостра дихальна недостатність.	2	онлайн
	Всього годин	4	

2.2.2. Практичні заняття

№	Тема	Кільк. годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Тема 1. Екстрена медична допомога. Гостра судинна недостатність.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми.	Усне опитування, тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь; виступ на задану тему.
2	Тема 2. Термінальні стани. Серцево-легенева та мозкова реанімація.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми.	Усне опитування, тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь; виступ на задану тему.
3	Тема 5. Шок. Транспортні катастрофи.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, Оцінка і трактування клініко-лабораторних та інструментальних	Усне опитування, тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь; виступ на задану тему. Розв'язування клінічних ситуаційних задач

			обстежень.	
4	Тема 7. Стихійні лиха. Опіки. Електротравма.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми. Оцінка і трактування клініко-лабораторних та інструментальних обстежень.	Усне опитування, тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь; виступ на задану тему. Розв'язування клінічних ситуаційних задач
6	Тема 9. Диф.залік	2		
	Всього годин	10		

2.2.3. Самостійна робота

	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
Тема 1. Екстрена медична допомога. Гостра судинна недостатність.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 2. Термінальні стани. Серцево-легенева та мозкова реанімація.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 3. Гостра серцево-судинна недостатність.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 4. Поняття про кому.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 5. Шок. Транспортні катастрофи.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 6. Гостра дихальна недостатність.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 7. Введення в токсикологію.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 8. Гіпертермічний синдром. Судомний синдром. Тепловий та сонячний удар.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Тема 9. Стихійні лиха. Опіки. Електротравма.	8	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль, реферати, виступи на задану тему, презентації
Диф.залік	4	Методичні вказівки, сторінка навчальної дисципліни в MOODLE, відеороліки	Усне опитування, тестовий контроль
Всього годин	76		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти за ECTS організації навчального процесу (диф. залік) здійснюється на підставі «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти у ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

Поточна навчальна діяльність (далі – ПНД) - оцінювання здійснюється викладачем академічної групи після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (с точністю до сотих) за поточну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. У подальшому середній бал поточної успішності викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу ECTS. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент для допуску до диф. заліку - 70 балів, мінімальна позитивна оцінка на диф. заліку - 50 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів. Самостійна робота, яка передбачена темою заняття, оцінюється під час роботи в електронному курсі дисципліни на платформі дистанційної освіти «MOODLE» - тестування наприкінці кожного заняття.

Організація підсумкового контролю – диференційованого заліку. Допуск до диференційованого заліку визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 70, max - 120

балів. Диференційований залік проводиться викладачем академічної групи після проходження електронного курсу дисциплін на платформі дистанційної освіти «MOODLE» шляхом тестування, вирішення студентом ситуаційної задачі та усної відповіді на питання до диф.заліку. Перевірка тестів здійснюється системою автоматично. Усні відповіді викладач оцінює під час бесіди зі студентом. Якщо залік не отримано, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру. Безпосередньо диференційований залік оцінюється від - 50 до – 80 балів.

Диференційований залік включає:

1. Вирішення пакету тестових завдань, який включає тестові завдання у кількості 10 тестів. Критерій оцінювання – 80% вірно вирішених завдань. Мінімальна кількість балів за тести – 40, максимальна – 50.
2. Вирішення ситуаційної задачі – 10 балів.
3. Відповідь на питанні з дисципліни до диф.заліку – по 10 балів за кожну вірну відповідь.
4. Оцінювання практичних навичок проводиться за критеріями «виконав», «не виконав».

Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диференційованого заліку і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці .

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	

	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Здобувачам освіти, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін, виставляється оцінка F_x, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється студентам, які не допущені до складання диференційованого заліку. Після завершення вивчення дисципліни викладачі виставляють студенту відповідну оцінку за шкалами у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формою У-5.03В – диференційований залік.

3.2. Питання до диф.заліку.

1. Клінічна смерть та інші термінальні стани. Основні й додаткові ознаки клінічної смерті.
2. Негайний етап СЛРЦ.
3. Ознаки ефективності реанімації, показання до припинення реанімації.
4. Техніка електричної дефібриляції.
5. Ускладнення реанімації.
6. Регуляція дихання. Нереспіраторні функції легенів.
7. Дихальна недостатність, принципи лікування.
8. Оксигенотерапія: методи, показання, токсична дія кисню.
9. Визначення шоку. Класифікація шоків. Визначення ступеню тяжкості шоків.
10. Загальні принципи інфузійно-трансфузійної терапії шоківих станів.
11. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ геморагічного шоку.
12. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ анафілактичного шоку.
13. Визначення та класифікація отрут. Шляхи надходження отрути до організму людини та їх вплив на перебіг отруєння.
14. Стадії гострих отруень. Загальні принципи лікування гострих отруень.
15. Патонегез, клініка та ІТ при отруєнні метиловим спиртом.
16. Патонегез, клініка та ІТ при отруєнні етиловим спиртом та його сурогатами.
17. Патонегез, клініка та ІТ при отруєнні опіатами та барбітуратами.
18. Патонегез, клініка та ІТ при отруєнні кислотами та лугами.
19. Патонегез, клініка та ІТ при отруєнні чадним газом.
20. Патонегез, клініка та ІТ при отруєнні грибами.
21. Особливості невідкладної допомоги при укусах комах і тварин.
22. Астматичний статус – принципи лікування.
23. Методи диференціальної діагностики коматозних станів. Визначення глибини коми.
24. Інтенсивна терапія при комах: гіпо-, гіперглікемічній.
25. Патофізіологія, діагностика, особливості перебігу, реанімаційні заходи, інтенсивна терапія та заходи запобігання ускладненням при електротравмі.
26. Гостра судинна недостатність. Невідкладна допомога
27. Опіки. Класифікація. Визначення площі опіків.
28. Принципи надання невідкладної допомоги при опіках.
29. Первинне обстеження постраждалого.
30. Вторинне обстеження постраждалого

Перелік практичних навичок, якими повинен оволодіти студент при вивченні дисциплін

1. Безпечна позиція на боці.
2. Потрійний прийом Сафара.
3. Введення ротогорлового і носогорлового повітроводів.
4. ШВЛ «з рота в рот/ніс».
5. ШВЛ дихальним мішком типу “Амбу” і лицевою маскою.
6. Непрямий масаж серця.
7. Використання ручного/автоматичного дефібрилятора.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до студента при вивченні дисципліни. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути зваженим, уважним. Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає:

ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання. Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. При роботі на кафедрі та в клініці необхідно дотримуватися всіх протиепідемічних заходів щодо COVID-19 (<https://moz.gov.ua/koronavirus-2019-ncov>).

У лекційному курсі максимально використовуються дидактичні засоби (мультимедійні презентації, слайди), а на практичних заняттях засвоюються практичні навички, які передбачені програмою дисципліни. Засвоєння тем для самостійної роботи відбувається під час роботи на платформі дистанційної освіти. Кожен студент має можливість перегляду матеріалів курсу в зручний час при підключенні до платформи дистанційного навчання ХНМУ. Курс розміщено на сторінці кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії. Наприкінці кожної теми надається тест для оцінювання. Після складення тесту студентам автоматично відкривається можливість ознайомлюватися з матеріалами наступної теми. Автором та викладачами курсу постійно надається зворотній зв'язок кожному студенту за потребою. В рамках навчального курсу планується проведення групових консультацій з студентами в вебінарних кімнатах кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії платформи дистанційного навчання MOODLE.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). На практичних заняттях не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Робота студентів здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному медичному університеті, затвердженого наказом ХНМУ від 27.08.2021 №184. На практичних заняттях необхідно приділити увагу опануванню практичних навичок, які передбачені програмою дисципліни. Теоретична частина засвоюється під час роботи в електронному курсі дисципліни на платформі дистанційної освіти «MOODLE».

Пропуски лекцій та практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу. Прийом відпрацьовань та консультації проводяться викладачами щоденно з 9 до 15 години на кафедрі, по суботах – в системі АСУ після реєстрації.

Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Формувати у здобувачів освіти такі навички академічної доброчесності:

- діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій доброчесності та професійної етики
- самостійно виконувати навчальні завдання
- коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей
- усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до них
- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова.

1. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія: навч. посіб. / А.А.Ілько.- К.: ВСВ «Медицина», 2018.-256с.
2. Основи медсестринства /В.Капустник, В. Лісовий, Л. Ольховська – К., 2018 – 912 с.
3. Басенко І.Л., Буднюк О.О., Владика А.С. Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани. Навчальний посібник. 2018.- Суми: Університетська книга.- 584 с.
4. Екстрена та невідкладна медична допомога / А. І. Могильник, О. Ю. Бодулев, Н. М. Адамчук ; МОЗ України, УМСА. - Полтава : [б. в.], 2019 (Миргород : Миргород). - 125 с.
5. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги". Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап».
6. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап - алгоритми маніпуляції (базовий рівень). - Г.Г. Рошнін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. - К., 2012 - 84 с.

Допоміжна

1. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. – Черкаси. – 220 с.
2. Основи медичних знань (перша медична допомога при невідкладних станах) [Текст] : навч.-метод. посіб. / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького ; [уклад.: Светлова О. Д., Ілюха Л. М.]. - Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, 2018. - 231 с.
3. Политравма: хірургія, травматологія, анестезіологія, інтенсивна терапія /Под ред. Ф.С. Глумчера, П.Д. Фомина, Е.Г. Педаченко и др.- К.: ВСИ "Медицина", 2012.-736 с.
4. Медицина катастроф / І.В. Кочін, Г.О. Черняков, П.І. Сидоренко: за ред. І.В. Кочіна. - К.: Здоров'я, 2008. - 724с.
9. Матеріали МОЗ щодо коронавірусної інфекції.
10. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальністю "Медицина невідкладних станів".

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронний курс на сторінці кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії платформи дистанційної освіти «MOODLE» <http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=2380>
2. Сторінка кафедри в репозитарії ХНМУ <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/159>,
3. Матеріали МОЗ щодо коронавірусної інфекції <https://moz.gov.ua/koronavirus-2019-ncov>
4. Підручники та посібники, методичні розробки кафедри.
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс] режим доступу http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
6. Наказ МОН України від 05.12.18р. № 1344. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223-medsestrinstvo-bakalavr.pdf>.
7. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.
8. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги". Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап». <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-mozukraini-vid-05062019--1269-prozatverdzhennja-ta-vprovadzhennja-mediko-tehnologichnih-dokumentiv-zistandardizacii-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi>
9. Міністерство охорони здоров'я України. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://moz.gov.ua/>
10. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
11. Асоціація медичних сестер України. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://amsu.com.ua/>

12. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://www.who.int/countries/ukr/ru/>
13. Компанія PROFESSIONAL MEDICAL EDUCATION. [Електронний ресурс] – режим доступу <http://www.pme.com.ua/>
14. Українська школа медсестринства. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://nmapo.edu.ua/n/p/4421-ukrainska-shkola-medsestrynstva>
15. Офіційний сайт Європейської ради з реанімації - <https://www.erc.edu/>
16. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>